

Den svenska handikapprörelsens stora handikapp

Ledaren

I en tid med sjunkande ekonomisk tillväxt, krympande skatteintäkter och ett allmänt rårare politiskt klimat, vad gör då handikapporganisationerna för att kämpa för vår "fulla delaktighet och jämlikhet"?

Jag tycker att det är på tiden att se över handikapprörelsen och fråga sig om den i sin nuvarande utformning kan tjäna som ett effektivt verktyg för våra mål idag. Det finns en rad hinder för en stark svensk handikapprörelse.

Dogmen "Sverige är världsbäst".

Den här dogmen framförs av folk som oftast bara har en liten aning om livsvillkoren för människor med funktionshinder i andra länder. Jag träffar ofta på den typen av människor. Så fort jag berättar i ex att jag kan åka vanlig buss i USA, vill man antingen inte tro på mig eller också får jag höra det märkliga argumentet "men det finns ju så många bostadslösa där". Jag vill inte här gå in på spekulationer om nationalism i den svenska handikapprörelsen, om det svenska anspråket på att vara en moralisk supermakt eller om orsaken till behovet av att jämnt slå sig på bröstet.

Det är dock helt klart, att bristen på intresse av att lära av andra länder, hindrar den svenska handikapprörelsen i sin utveckling. Om man tror att man är världsbäst och blundar för framgångar utanför sin lilla krets, då går man miste om mycket information och inspiration.

Internationalism tycks för många bestå av att frälsa andra, mindre utvecklade varelser och inte att tillsammans med andra, i ett samarbete mellan jämlika, försöka förbättra den gemensamma världen.

Senioritetsprincipen i rörelsens ledning.

Organisationerna gör mycket litet för att göra arbetet i föreningarna relevant och attraktivt för nya medlemmar. Istället för att uppmuntra nya förmågor med nya ideer bemöter man nytänkandet ofta med misstänksamhet. Resultat: en pensionärsrörelse.

Jag vill inte förneka de goda insatser som många av våra ledare har gjort under decennier av envetet arbete. Men om man stöter på samma tio till tjugo namn om och om i olika sammanhang är in och år ut, måste man dra slutsatsen att yngre inte är särskilt välkomna, att det finns en rad proppar i flaskhalsen som förhindrar en bredare utveckling.

Rehab- och sjukdomsorientering.

Listan över handikappföreningar påminner om en medicinsk uppslagsbok. Egentligen består ju rörelsen till största delen av patientföreningar som värnar om bättre sjukvård, medicinsk forskning och rehabilitering.

Det är inget fel med patientföreningar. De behövs. Men deras strategi är individcentrerad. De ser problemet i individen som ska botas eller återanpassas.

Vem arbetar då för att samhället ska botas och anpassas?
Vem arbetar för våra rättigheter som medborgare?

Framställer man sig själv som en sjuk person, är det svårt att övertyga samhället att vi kan och vill arbeta.

Vem vill anställa någon som är patient hela sitt liv?

Som sjuk är man sjukskriven och ska vila hemma. Sjuka behöver inte heller kunna åka buss och tåg. Till läkaren eller apoteket kan de väl ta färdtjänst. Så tänker samhället och så bekräftar vi omgivningens fördomar om vi inte drar en klar linje mellan patientföreningarna och handikapprörelsen.

Låt patientföreningarna ta hand om det sjuka inom oss, och handikapprörelsen det friska!

Den här frågan är inte enbart av teoretisk betydelse, den bestämmer till stor del vårt dagliga liv. Mycket av sjukdomssynen finns kvar inte enbart i den allmänna opinionen och medierna utan också bland myndigheterna. Jag vill bli behandlad som kund när jag behöver en ny rullstol och inte som patient. Som kund är det jag som bestämmer, som patient är det andra. Så är det inom hemtjänsten, färdtjänsten o s v.

Titta på de olika förbunden. Vilka engagerar sig mest för forskning, bättre behandling och rehabilitering?

Är det de som kämpar mest för vår rätt till utbildning, arbete och anpassning av hela samhället till våra behov?

Sjukdomssynen leder till att vi enbart ses som tärande, inte som närande och tärande samtidigt, som alla andra medborgare. Som medlemmar har vi blivit uppmuntrade att ställa krav på samhället: "Politikerna måste ta sitt ansvar" m m.

Men vilka förbund har sagt att vi även måste ställa krav på oss själva?

Istället för att kräva rätten till lika chanser, har man krävt särbehandling. Man är mera angelägen om bättre färdtjänst (en sårslösning) än om anpassade allmänna färdmedel (som gagnar hela befolkningen).

